Rossend Serra i Pagès

Nat a Barcelona el dia 1.r de març de 1863, morí a la mateixa ciutat el 1.r de febrer de 1929. Deixà una producció nombrosa de valor molt desigual, perquè En Serra, a la manera dels *pionniers* de la renaixença catalana, tractà una sèrie de temes amb la noble pruïja de servir més ampliament la pàtria. La seva vocació principal, però, fou la de folk-lorista i en aquest sentit es féu un nom que perdurarà. Entre les seves obres que entren dins els límits de la història literària cal esmentar *La festa del Bisbetó a Montserrat i origens de la mateixa* (1910). Era membre de l'Acadèmia de Bones Lletres d'ençà del 1926.

Sobre la producció En R. Serra i Pagès cal consultar la introducció de la senyora Sara Llorens de Serra, al volum d'homenatge *Alguns escrits del professor Rossend Serra i Pagès col·leccionats i publicats a honor del Mestre per les seves deixebles en ocasió del cinquantenari del seu Professorat* (1875-1925). Barcelona 1926. — A.

Francesc Almarche i Vázquez

Al mes de maig de 1927, morí a València aquest valencianista de cor i amorós de totes les terres que una mateixa parla enllaçà i uneix espiritualment encara. D'ençà de 1907—si no d'abans —quan vingut a Barcelona amb motiu del primer Congrés d'Història de la Corona d'Aragó presidí en nom de València una de les sessions de la docta Assamblea, mai no va deixar d'estar en íntim contacte amb el moviment històric de Catalunya i de col·laborar-hi activament.

Recordem ara, dels seus principals escrits, la comunicació que presentà al Congrés d'Història de 1907, abans esmentat, relativa a *Ramon Muntaner, cronista dels reis d'Aragó, ciutadà de València,* amb la qual acredità ja les seves condicions d'historiògraf documentat. Més important fou l'obra sobre *Goigs valencians dels segles XV al XIX (estudi i publicació),* impresa l'any 1917. Reveladora d'un altre caire de l'activitat erudita de l'Almarche va ésser la monografia referent a *La civilización ibérica en el reino de Valencia,* que edità en 1918. El mateix any publicà, en la revista *Archivo de Arte Valenciano,* dos interessants articles respecte *El arte ibérico en el Museo de San Carlos de Valencia* i *Cerámica valenciana. Marcas alfareras de Paterna.* L'any següent, en els *Anales del Instituto general y técnico de Valencia,* aparegué el més nodrit dels seus estudis: *Historiografía valenciana,* repertori detallat de fonts històriques inèdites (dietaris, llibres de memòria, diaris, relacions autobiogràfiques, etc.) relatives a l'antic reialme valencià; llibre rublert de dades bibliogràfiques ben útils. Ja anteriorment havia publicat algun assaig de caràcter semblant: a la *Revista de Castellón,* l'any 1914, havia tractat de *Crónicas inéditas de la provincia de Castellón;* abans, amb ocasió del Congrés històric internacional de Saragossa, en 1910, havia redactat un *Ensayo de una bibliografía de folletos y papeles sobre la guerra de la Independencia, publicados en Valencia.* Era autor també d'una notícia sobre la Capella i Confraria de la Mare de Déu dels Desemparats.

Doctor en Filosofia i Lletres, Arxiver, president del Rat-Penat, acadèmic de la de Sant Carles, tals foren els principals càrrecs i títols que l'Almarche va obtenir, als quals cal afegir la seva participació activa en l'organització de l'Exposició Valenciana.

El seu nom honorable quedarà, amb l'estimació invariable dels seus vers amics, entre els dels devots entusiastes de les glòries terrals. — F. V. T.

Angel Ruiz i Pablo

Va néixer a Villacarlos (Menorca) el 26 de gener de 1865 i va finar a Barcelona el 14 de novembre de 1927. A part de la seva nombrosa producció castellana de la seva joventut i dels seus treballs periodístics de tota la vida, recordem que en llengua catalana representà dignament la seva illa en la renaixença literària de la nostra pàtria, com poeta i com prosista. Però ens cal encara recordar que és autor d'una important obra de caràcter històric, com és la *Historia de la Real Junta particular de Comercio de Barcelona (1758 a 1847),* de la qual ens ocupàvem en altre ocasió (vegeu ANUARI MCMXV-XX, pàg. 919). Home modest, de fermes conviccions, tot en ell respirava cordialitat i simpatia. Pels seus mereixements hauria d'ésser molt més recordat del que ho ha estat fins els moments d'ara. — R. D'A.-M.